

Tzror Hamor vs. Abarbanel: Where Commentator and Commentary Meet

Rabbi Avraham Sebag/Saba, Author of the Tzror Hamor

History

A preacher in Castile, where he was born in the middle of the fifteenth century. At the time of the expulsion of the Jews from Spain in 1492, he took refuge in Portugal, where he met with further misfortune; for scarcely had he settled in Oporto when King Emanuel ordered all Jews to be expelled from Portugal, all Jewish children to become Christians, and all Hebrew books to be burned (Dec. 24, 1496). Saba's two sons were forcibly taken from him, and he fled from Oporto, abandoning his entire library and succeeding only at the risk of his life in saving his own works in manuscript. He fled to Lisbon, but before reaching there was told of a new order of the king decreeing the death of any Jew with whom a Hebrew book or tefillin (phylacteries) were found. He hid his manuscripts and tefillin under an olive-tree and entered the city.

Rav Sava writes, "I came to Lisbon.. and the decree came to take all the books and tefilin to the big beit Keneset in Lisbon at the threat of death. And they already took one Jew for his beloved book and they beat him with bitter beatings with lashes. And when I heard I stood with great trembling, and I went with great fear and confusion and I dug under a big olive tree that had a big root in the ground and I buried the three books I wrote, on the 5 megilot and Avot and Tzror hakesef (on halachot). On this I mourn and wail and I cry day and night for the fire of G-d ate it..."

Upon leaving Lisbon he attempted to recover his hidden treasure, but being discovered by the king's guards, he was thrown into prison, and after a six months' confinement was sent across the frontier. He went to Fez, Morocco, where he resided for ten years. Soon after his arrival he fell ill; his great privations and terrible sufferings having undermined his health. On his recovery he recommitted to paper from memory the following works, the original manuscripts of which had been lost in Portugal: (1) "Eshkol ha-Kofer" (A Cluster of Camphire), a commentary on Ruth and Esther; (2) Tzeror ha-ayyim" (Bundle of Life), commentaries on the Song of Songs and the treatise Berakot; (3) "Tzeror ha-Mor" (Bundle of Myrrh), a commentary on the Pentateuch, containing interpretations according to both the ordinary sense and the mystical method of the Zohar; (4) "Tzeror ha-Kesef" (Bundle of Silver), legal decisions (compare "Monatsschrift," 1853, pp. 246, 247, and the Leyden Catalogue, pp. 94, 96). A manuscript of his commentary on the Book of Job was in Jellinek's library. Saba wrote also a commentary on Pirke Abot.

Autobiographical commentary, Commenatator and Commentary meet..

On shema: to give our lives for the sanctification of Hashem.. for the torah anticipated the end of all tzarot.. which they will decree on Israel to take us away from torah and that we should not engage in Torah, as it happened in the expulsion from Portugal that they decreed that one should not preach in public and not teach the children and they took all the books and the batei kneset so they could not daven or learn torah, until Torah was almost lost from Israel, for how can they teach their children without a book or a teacher, and all that was left to teach them was Shema Yisrael to know that Hashem is one... that is why he gave us one short parasha which covers the whole torah and if they couldn't know the whole section they would know shema which is the main unity and they will teach this verse to the children... and if the bialal come to take him away from Hashem, he will teach him to give his life to die for kidush hashem...

והענין הזה הוא כמו שכתבתי שהתורה הגיעה לסוף הצרות והגזרות שעתידין לגזור על ישראל. להעבירם על דת ושלא יעסקו בתורה. כמו שקרה בגירוש פורטוגא"ל שגזרו שלא ידרשו ברבים ושלא ילמדו לתינוקות. ולקחו כל הספרים והבתי כנסיות באופן שלא יתפללו ולא יעסקו בתורה. עד שכמעט נשתכחה תורה מישראל. כי איך ילמדו לבניהם בלי ספר ובלי מלמד. ולא נשאר להם אלא שילמדום שמע ישראל וידעו איך ה' אחד. ושראו לאהבו ולמסור נפשו על קדושתו. ולכן נתן השם לישראל לאותם זמנים פרשה קצרה של שמע ישראל שהיא כלל כל התורה. ואם לא יוכלו לידע כל הפרשה. למעט ידעו פסוק שמע ישראל שהוא עיקר הייחוד. וילמדו אותו פסוק לבניהם בענין שידעו שהוא השם אחד ולו היכולת. ואם יבואו בני בליעל להדיחו מעל השם. שילמד לו שימסור נפשו למות על קדושת השם. כאומרם בכל נפשך וכל שכן בכל ממונך וזהו ובכל מאודך:

And the idea is that the torah anticipates the end of our tzarot that they will decree against us to take us from our religion.. as it happened in the expulsion of Portugal, that they decreed not to teach torah in public and not to teach children and they took all the sifrei torah and shuls so that no one would pray or learn torah until torah was almost forgotten from Israel for how can you teach your children without a book or a teacher? And all that was left was to teach them Shema Israel and they will know there is one G-d and we should love him and give our lives for his sanctification and therefore Hashem gave Israel for those times, a small section of Shema which includes the whole torah and if they can't know the whole paragraph they will know the verse Shema which is the main idea of one G-d....

Suffering Kabalistic Expertise, Resilience End of Vayishlach

כן תהיה גדולתן של ישראל גדולה והולכת ממעלה למעלה אבל מלכות אדום. כמו שעלו שלא כמנהג העולם מעשו הוא אדום לאלופים. ומאלופים למלכים. וממלכים חזרו לאחור לאלופים. וחזרו כמבראשונה לאיש רגלי עשו הוא אדום. כן תהיה מפלתם כאומרו משם אורידך מאותה מעלה. וזה נחמה גדולה לישראל שנראה שאף על פי שהמלכות הרשעה עומדת במעלות עד לשמים. אנו מובטחים שיפלו ולא יוכלו קום וירדו ראמים כמאמר ז"ל אל תיקרי ראמים אלא רומיים. וזה היה כתוב בספר ארוכה ודרשתי אותו בהיותי בקאשטיליה בקבוץ החכמים ושבחוהו. וחכם אחד מהמקובלים בזוהר היה מגמגם ואומר שנראה לו שהוא מהזוהר ואמרתי לו שאם ישלחו אלי עבידנא יומא טבא לרבנן. ולא ראיתי עד הנה ופשפשתי בספרי הזוהר ולא מצאתיו:

So will be the growth of Israel, going up and up but Edom grew up unnaturally from Esav to Alufim to Kings but then slipped back to Alufim to Esav, Edom, and so will be their fall.. for even if the wicked kingdom stands as high as the sky, we trust that they will fall and will not rise.. and this is what I said in Castile among sages and they praised it but one kabalistic sage said that it was in the Zohar, and I said that if he would send it to me I would make him a Yom Tov but I did not hear from him and I searched the Zohar books and did not find it.
(BTW many say that this is the purpose of Rashi and Ramban too, to encourage the exiled Jews)

Nitzavim, encouragement in hard times

שומר אלה דברי הברית שהם התוכחות והייסורים שכרת אתם בארץ מואב. וכן אחז"ל במסכת ברכות נאמרה ברית במלח ונאמרה ברית בייסורים. [כמו] שכתב בכאן אלה דברי הברית. ולפי שהייסורים הם מעמידים האדם. אמר אתם נצבים היום. ויש לכם מציאות וקיום. כמו שהמלח ממתקת הבשר ומעמידה. ולכן אל תפחדו ואל תיראו מדברי הברית הזאת ומהאלות הכתובות בו. וזהו לעברך בברית ה' אלהיך ובאלתו. כי כ"ז למען הקים אותך וגו'
These are the words of the berit, the covenant which are the afflictions which he made with us... as the Rabbis say, He made a covenant with us with afflictions.. and since afflictions hold the person up (strengthen you), He said, you are standing here today, nitzavim, you have an

existence... and just as salt preserves.. so don't be afraid of the covenant and what it says... for all this is to make you a nation...

Abarbanel

Abarbanel was born in Lisbon, Portugal, into one of the oldest and most distinguished Iberian Jewish families. The Abravanel or Abarbanel family, had escaped the massacre in Castile in 1391. A student of the rabbi of Lisbon, Joseph Chayun (perhaps), he became well versed in rabbinic literature and in the learning of his time, devoting his early years to the study of Jewish philosophy. At 20 years old, he wrote on the original form of the natural elements, on religious questions and prophecy. Together with his intellectual abilities, he showed a complete mastery of financial matters. This attracted the attention of King Afonso V of Portugal, who employed him as treasurer.

He used his high position, and the great wealth he had inherited from his father, to aid his co-religionists. When his patron Afonso captured the city of Arzila, in Morocco, the Jewish captives faced being sold as slaves. Abarbanel contributed largely to the funds needed to free them, and personally arranged for collections throughout Portugal. He also wrote to his learned and wealthy friend, Vitale (Yehiel) Nissim da Pisa, on behalf of the captives.

After the death of Afonso, he was obliged to relinquish his office, having been accused by King John II of connivance with the Duke of Braganza, who had been executed on the charge of conspiracy. Abarbanel, warned in time, saved himself by a hasty flight to Castile in 1483. His large fortune was confiscated by royal decree.

At Toledo, his new home, he occupied himself at first with Biblical studies, and in the course of six months produced an extensive commentary on the books of Joshua, Judges, and Samuel. Shortly afterward, though, he entered the service of the house of Castile. Together with his friend, the influential converso Don Abraham Senior, of Segovia, he undertook to farm the revenues and to supply provisions for the royal army, contracts that he carried out to the entire satisfaction of Queen Isabella I of Castile.

During the Reconquista, Abarbanel advanced considerable sums of money to the king. When the Jews were ordered banished by the Catholic Monarchs of Spain with the Alhambra Decree, he did all in his power to induce the king to revoke the edict. He unsuccessfully offered the king 30,000 ducats (approximately £60,000 at the time). He was offered to stay in Spain as a Jew. He refused. He left Spain with his fellow Jews and went to Naples, where, soon after, he entered the service of the king. For a short time, he lived in peace undisturbed, but when the city was taken by the French, bereft of all his possessions, he followed the young king, Alfonso, in 1495, to Messina, and then he went to Corfu. In 1496, he settled in Monopoli, and lastly in 1503 he settled in Venice, where his services were employed in negotiating a commercial treaty between Portugal and the Venetian republic.

Several times during the mid to late 15th century, he personally spent large amounts of his personal fortunes to bribe the Catholic monarchs to permit the Jews to remain in Spain. Abarbanel is claimed to have offered them 600,000 crowns for the revocation of the edict. Ferdinand also is said to have hesitated, but was prevented from accepting the offer by Tomás de Torquemada, the Grand Inquisitor, who dashed into the royal presence, and throwing a crucifix

down before the king and queen, asked whether, like Judas, they would betray their Lord for money. In the end, he managed only to get the date for the expulsion to be extended by two days.

He died in Venice in 1508 and was buried in Padua next to its rabbi, Judah Minz. Owing to the destruction of the Jewish cemetery there during the Siege of Padua in 1509, his grave is now unknown. Bones from the cemetery were reburied in 1955, and there is a tradition that the remains of Abarbanel and Minz are among them. (Wikipedia)

Intro to Devarim

קפץ עלי רגז הזמן. ורשתו אשר טמן. וישבות המן. משמים נלחם הגלגל. ורוגזו עלי התגלגל. לקחת את נפשי זמם. ויקח את כל קניני עד תומם. ואמלטה רק אני בורח מכל מלכות קשטילי"ה ברב מקומה. כי יגורתי מפני האף והחמה. ובה ספו תמו מן בלהות כל ספרי. כי אחי ועמי וכל שכני סביבותי צרי. גם הם עלו ובאו בביתי ובבית מדרשי. ויקחו את ידידות נפשי. וגם מה שעשיתי בספר הזה נשבר או נשבה. ואל ידי לא בא. ולא ראיתו עד הנה: His wrath was against me, they tried to take my soul. They took all my possessions. I escaped just myself from Castille for I was fearful... and with this it was the end of all my books.. for everyone was my enemy.. and they came into my house and my study and took all that was beloved to me, and also what I had done in this book, (Deuteronomy) was broken or taken and did not come to my hand and I did not see it till now.

לא השיב ידו מבלע ויגזלו אנשי הארץ את כל קניני. ויבא רזון במשמני. ויהפכו ליגון כל ששוני. כי רבות אנוחותי. וכי ראיתי צרת עמי גם שב גם ישיש כל אשר בשם ישראל יכנה. רצע ה' את אזני במרצע. לצאת מתוך ההפכה הולך ונוסע. ונכנסתי באניה בלב ים ובחמלת ה' עלי באתי לאי קרפ"ו. ואשב פה. והנה הקרה ה' אלהים לפני מה שעשיתי בפירוש הספר הזה. ונפשי צהלה ושמחה החזיקה בו ונשקה לו. ותאמר אוסיפה נא בגדלו והילו. כהנה מבלי לו. כי מעט אשר היה במפעלו. ועתה יכסוהו צללים צאלים צללו. והנני מסדר ראשונה אשר העירני בפירושו ותשובתי עליה ואומר:

And I entered a boat in the sea and with G-d's mercy I came to the island, Korfu and I dwelt here and G-d chanced it upon me in front of me what I had done as commentary on this book and my soul was glad, I held it and kissed it. And I said I will add to it....

Deut. 4

מה שאמר מיד בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה ושבת עד ה' אלהיך שהוא עצמו ענין ובקשתם משם על כן אמרתי שמאמר ובקשתם משם. הוא חוזר אל מה שאמר ועבדתם שם אלהים אחרים שבהיותם עובדים אלהים אחרים מתוקף הצרות והגזרות כמו שפירשתי. יבקשו משם רוצה לומר מתוך אותה עבודה שעושי' מפני האונס יבקשו אל ה' ויהיו מאמינים בו ובתורתו. והבטיחם שעוד ימצאו את השם אם יבקשו אותו בכל לבבם ובכל נפשם. ומה טוב אמרו בכל לבבך ובכל נפשך. לפי שאותם האנוסי' אינם יכולים לקיים המצות אבל עקר בקשתם את הש"י הוא בלבם ובנפשם בלבד. והודיע שאם יבקשוהו כן ימצא להם בעת צרתם לא שיהיה קצת לבבם עם הש"י וקצתו עם עכו"ם. כי אם בכל לבבם ובכל נפשם שיהיה לבם שלם עם היות הפעולות רעות כפי האונס ולפי שאמר כל זה על פרטי האומה ויחידיה. חזר לדבר כנגד האומה בכללה. בצר לך ומצאוך את כל הדברי' האלה באחרית הימים ושבת עד ה' אלהיך ר"ל כאשר תבא אל החולי הזה המסוכן.

They will seek from there- from the worship which they do out of coercion, they will seek Hashem and believe in him and his torah. And He promised them that they would find Hashem if they seek him with all their hearts... and how good it is that it says, with their mere hearts, telling us that if they seek him so they will find him in their troubles, not if part of their heart is with G-d and part with idolatry, but wholly, even they they do bad deeds (worship Christianity) due to coercion...

Deut. 28

וגם מחכמי האומות ראיתי מי שכתב כן, ואמרו שהתוכחות הראשונות היו על חרבן בבל, ולכן היתה הנחמה באחריתם שהיא פקידת בית שני, אבל הקללות שבזאת הפרשה הם על חרבן בית שני ולא באה עליהם נחמה לפי שלא תהיה עוד גאולה, והדעת הזו באמת רוצה לומר שאין בברית הראשון דבר מורה על חרבן בית שני, הגלות הזו אשר אנחנו בו, ושאינן בברית השני הזו דבר מחרבן בית ראשון, ומגלות בבל, הוא אצלי בלתי אמת,

And also among the sages of the gentiles I saw someone say this that the first rebuke (end of Vayikra) were about the Babylonian destruction and therefore it has consolation at the end which is the Second Temple, but the curses in this parasha, (Ki Tavo) are about the second temple and have no consolation because there will not be another redemption. And this idea wants to say that there is nothing in the first covenant about the second temple destruction, our current exile and that there is nothing in the second covenant that is about the first destruction and the Babylonian exile and to me this is not true.

לפי שאין ראוי שנחשוב שהיו לישראל שני גלויות, ושלא היו הבריתו' שנים כאלו הברית הראשון שכרת הש"י היה על הגלות שנמשך ממנו והברית השני שכרת משה היה כנגד חרבן וגלות אחר שלא עשה השם יתברך, ואיך נאמר שיעד משה בדבר שלא יעד הש"י עליו, ואם הגלויות שניהם היו מאתו ומידו עלינו, יש לשואל לשאול מה היה שבברית הראשון יעד השם יתברך על גלות שבעים שנה ולא על גלותנו זה הארוך, ועוד שאם אמרנו שהגלויות שנים נצטרך לומר שהגאולות גם המה שתיים גאולות בית שני והגאולה העתידה, ומי האיש בעל שכל יאמין שיהיה ענין בית שני גאולה שלמה, כי הנה לא היה שם קבוץ גלויות כי אם אנשים מעט ארבעים אלף זכרים שעלו מיהוד' ומבנימין ומן הנלוים אליהם מבבל, אבל מעמון ומואב ומצרים ויון וצרפת וספרד וארצות המערב שהיו שם יהודי' מפוזרים מחרבן בית ראשון, לא עלו לבית שני כי אם מאותם שהיו בבבל בלבד וגם לא עלו כל אשר היו בבבל רק הפסולת שבהם, וגם הם בעלותם לירושלם לא היו בני חורין שמה כי בהיותם שמה נשתעבדו למדי ופרס, וזמן גדול אחר ליונים וזמן רב אחר לרומיים, ופעמי' היו מורדים בהם ומולכים החשמונאים, ולא מלך ביניהם אדם מזרע בית דוד אשר לו יאתה המלכות מזמן הגאולה, כי אם הנכרים או הכהני' מבית חשמונאי וזולתם כל מאן דאליים גבר, לא היו בבית שני ארון וכרובים. אורים ותומים, ושכינ' נראית, ורוח הקודש, שמן המשחה, ואש מן השמים, בהיות זה כן איך נוכל לומר שהיתה שם גאולה ובית מקודש, אין זה כי אם שנתן ה' אותם לרחמים לפני שוביהם, והעיר את רוח כורש מלך פרס לתת להם רשיון לשבת בירושלם ולבנות בית לעבוד שם את השם יתברך ולא לצאת מתחת ידו, כאלו מלך ישמעאל המולך עתה בירושלם, היה נותן רשות ליהודים אשר בקצות מלכותו לעלות ולבנות בית לה' בתנאי שיהיו תמיד משועבדים אליו ולא יהיה מהפלא אם לקצת ימים ימרדו בו, כן הוא ענין בית שני, אבל תמיד היו בכלל גלוי' ראשון,

If we say that there were two exiles then we have to say there were two redemptions and who would say that the second temple was a complete redemption? It did not have complete ingathering of the exiles only 40,000.. and from many countries they did not come.. and even in Jerusalem they were not free for they worked for Persia and later for the Greeks and then the Romans, and the Hashmonaim were not from the house of David.. there was no Aron or cherubs or urim v'tumim (functionally) or seeing the Shechina or Holy spirit, anointing oil, fire from heaven, and with this can you say it was a geula or a beit hamikdash, just mercy from G-d.. as if the king of the Muslims who rules now in Jerusalem would give permission to build a house to G-d on condition that they are subject to him, and then maybe shortly afterward they would rebel against him, so is the second temple. Rather, they remained in the first exile (and still waiting for redemption)

Christians said our prophecies were already fulfilled in Bayit Sheni, the Second Temple

Ovadia 1: 10

אמנם בחרבן אדום האחרון שבא בנבואה האחרונה לא תמצא בו הגבלת זמן לפי שיהיה החלטי וכולל לעדי עד והוא גם כן המוכיח שאין החרבן האחרון הוא אשר החרב נבוכדנצר, והדבר הג' הוא שאתה לא תמצא בחרבן

הראשון שזכר ירמיהו בנבואה הא' שיאמר בו שלא ישאר שריד ופליט מאדום אבל בהפך שזכר שם שאותם האומות כולם שאדום בכללם יעבדו את נבוכדנצר ואת בנו ואת בן בנו והוא המוכיח שישארו ממנו רבים מבני אדום יושבים על אדמתם עובדים אמנם בגלות האחרון שזכר בנבואה האחרונה אמר בפ' כמהפכת סדום ועמורה ושכניה אמר ה' לא ישב שם איש ולא יגור בו בן אדם והוא המורה שיהיה החרבן ההוא כליה החלטית ולא היה א"כ זה החרבן שהחריב נבוכדנצר לאדום:

וגלותינו א"כ ביד רומי היה וגם הוא בידו עד ישקיף וירא ה' משמים, ואותם שהם ישמעאלים היום היו אז נכנעים לרומי ולרומיים נחשבו וכלם קבלו דת ישו"ע הנוצרי במצות הקיסר קוסטנטינו וכבר סיפר זה הראב"ע גם כן בפירושו לספר דניאל, ולכן כל ישראל שהם היום בידי הישמעאלים והנוצרים לגלות רומי ואדום יחשבו ומפני שעל אדום ניבאו הנביאים שיחרב בגאולת ישראל:

Our exile is in the hands of Rome until G-d will see from Heaven... and those who are Muslim today were under Rome and are considered Roman and they all accepted the religion of Jesus of Nazareth by the decree of Constantine and Ibn Ezra already told of this in his commentary to Daniel and therefore all of Israel today under Muslims and Christians, are considered under Roman and Edom exile and when Edom is destroyed it will be the redemption of Israel.

Perush on Daniel

Abravanel predicted the Messianic redemption for the year 1503, but he died in 1508 without a fulfillment of his dream. He does not claim absolute knowledge of this date, but he uses the notion of $\frac{3}{2}$ of Daniel (XII, 7) which is when the redemption is to arrive. He says the number which one must multiply 3 and a half times is 410. The first Temple lasted 410 years, and 410 times 5.37 times $\frac{3}{2}$ equals 1435. 1435 years since the year 68 CE when the Temple was destroyed is the year 1503 CE. 1503 would be 2,300 years away from the time of the split of the 2 kingdoms of Israel in around 797 BCE.

It is like a plague.. their spirit is sad.. wondering, why is ben Yishai not coming? ... our hope is

”אמר יצחק אברבנאל: כנגע נראה לי בבית ישראל, זקנים ונערים, שהם יזובו מדוקרים בחרבות נדודים וחצי גלותם וצרות גירושם מארץ שבים, אשר השיגום בין המצרים, ועל זה היה דווה לבם ובמר רוחם נתנו קול הענות ומספד־תמרורים, שטו בשמיים פיהם על ה' ועל משיחו, ומראות הנגע עמוק: מדוע לא בא בן ישי? לא יצא למלוך מבית האסורים? מדוע איחרו פעמי מרכבותיו? יישב במארב חצרים, במסתרים, צורה מושענת היא, הלא המה אומרים, יישו עצמותינו, אבדה תקוותנו, מפי ספרים וסופרים. משיח אלהי יעקב מת או נשבר או נשבה, לא יבוא שמשו שמש צדקה ומרפא, אשר עבר בין הגזרים. ואני פניתי הבית וטהרתי הנגע והסעתי את העם מעמק עכור לפתח תקווה, לשום שפלים למרום וגודרים בחיבור 'מעייני הישועה', וכו'.”

lost.. Moshiach will not come.. and I have cleaned the house, I took the nation from an ugly valley to an opening of hope, petach tikvah...

Isaiah 43

עוד רמו בדבריו אלה לכל הדברים אשר ראינו בעיינו שקרו לגלות ירושלם אשר בספרד בהיותם יושבים במלכות ספרד וגם במקומות אחרים בכל ארצות

הגלות, ראשונה שנשתמדו מהם כפלים כיוצאי מצרים מתוקף הצרות והשמדות ולבם נכון עכ"ז בה' אלקיהם, וניבא הנביא שלא ישארו בגיורתם כי הם ישובו אל ה' עכ"פ, וע"ז אמר אל תירא כי גאלתיך קראתי בשמך לי אתה רוצה לומר אחרי שבראשונה קראתי בשמך יעקב וישראל להיות לי לעם לא תוכל להתעלם ולהתחלף ולהמיר עצמך בגוי אחר, כי לי אתה ושלי תהיה בהכרח, ולכן אמר כי תעבור במים אתך אני והוא רמז למים הזדונים שהם בני אדם

הנטבלים כשיקבלו דתם ואמונתם, יאמר אע"פ שתעבור באותם המים לא תצא מתחת ידי כי כל נהרות העולם לא ישטפו מתחת השגחת.

עוד ראינו שהתעוללו הגוים כנגד האנוסים היוצאים מהדת בזמנו זה באמרם שלא היו שומרי דתם כראוי והיו דנים אותם לשרפה למאות ולאלפים אבות ובנים אנשים ונשים, והבטיחם הנביא שהחסידיים מהם ימלטו מידם וכן היה שברחו לארץ ישמעאל ולארץ התוגר וישבו בתשובה, וזהו אומרו כי תלך במו אש לא תכוה ולהבה לא תבער בך כי אני ה' אלקיך קדוש ישראל מושיעך, והבטיחם גם כן שהנשארים מאותם שנשרפו יקח מהאויבים נקמה גדולה על נפשם,

I have called in your name, you are Mine- ie. after I called you in your name, Jacob and Israel to be my people, I am with you, which is a hint to the treacherous waters which are people who are baptised when they accept their religion and faith, but even when you go through such waters, you will not leave from under my hand, for all the rivers of the world will not wash you away from my providence.

And we see that they taunt the conversos in our time that they don't keep their religion and they judge them to be burned (at the stake) to hundreds and thousands.. and the prophet promised that the righteous among them will escape and so it is that they ran to the lands of Yishmael (Muslims) and Turks and repented, and this is what it says, if you go in fire you will not burn .. for the Holy One of Israel will save you, and those left from the those burned will take revenge...

ולהורות שיהיה הקבוץ לבני ישראל הנקראים בשם יעקב וגם לאנוסים שהיו מזרעם אמר (ז) כל הנקרא בשמי יהיה יהודי או מזרעו אע"פ שישב בין הגוים וימנה עמם כל אשר יקרא בשם ה' ילך שמה, והנה אמר בראתי יצרתיו ואף עשיתיו לא על הבריאה יש מאין כבריאית העולם ולא על יצירת האיברים וספוק המזונות בעה"ז, כי בזה כבר ישתתפו כל האומות,

And there will be a gathering of the Jews who are called with the name Jacob, even the conversos.. anyone called by my name or his children, even if he sits among the gentiles..

Devarim 17, 14 On Kings

אמנם אחר שמלך קיסר היתה למס, ועוד היום שררת ויניציא"ה הגברת רבתי בגוים שרתי במדינות, ומלכות פלורי"נציאה צבי היא לכל הארצות ומלכיות אחרות גדולות וקטנות אין מלך בהם, והם מתנהגים על פי מנהגים נבחרים לימים קצובים, והנה המלכיות הנבחרות אשר אין בהם נפתל ועקש לא ירים איש את ידו ואת רגלו על כל דבר פשע, והמה כובשות ארצות לא להם בחכמה בתבונה ובדעת, וזה כלו ממה שיורה שמציאות המלך בעם אינו הכרחי כי אם מזיק וסכנה רבה, וכמו שהזכיר הרב המורה (מורה נבוכים ג' י"ב) הסכנות העצומות בהרכבת הימים ובעבודת המלכים מפני ההדמות שיש ביניהם באפשרות הסכנה הקרובה לבא והדמות שניהם אל רוח סערה בים ורוח המושל. והתימה מבעלי הדעת הזה המדומה שהמשילו אחדות המלך הבחירי ברשות האנשים ורצונם לאחדות הסבה הראשונה ית' הקדמון ההכרחי,

Did you not know, did you not hear that a great land governed over the whole world, consumed the whole earth – search it and note it – while its leadership was through the Councils, that were wholesome and many and their leadership was temporary. However, afterward they were made a tributary. And also today, the Commonwealth of Venice, that great mistress among the nations, the rulers over states; and the Country of Florence, the beauty of all the lands; and other countries small and large are run by the mouth of leaders elected for set periods of time. And behold, the elected governments have 'in them nothing perverse or crooked' – no one raises his hand or foot to [do] a wrongful thing – and they conquer lands that are not theirs with wisdom, understanding and knowledge. And all of this shows that the presence of a king is not necessary for a nation, and like the teacher of the Guide (Maimonides) mentioned. And it is a wonder about this supposed opinion, that compares the unity of a [human] king over the control and will of people to the unity of the ancient necessary First Cause, may He be blessed.